

Kooperatif ortaklarından tekne bağlama ücreti olarak tahsil edilen bedel üzerinden elde edilen karın ortaklara dağıtılmasının risturn istisnası kapsamında olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-KVK 5-1354
Tarih	19.08.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01-KVK 5-1354

19/08/2011

Konu : Kooperatif ortaklarından tekne bağlama ücreti olarak tahsil edilen bedel üzerinden elde edilen karın ortaklara dağıtılmasının risturn istisnası kapsamında olup olmadığı

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz, kooperatif ortaklarının teknelerini bağlamak amacıyla Milli Emlak Müdürlüğünden Kadıköy Kurbağalı Dereyi kiraladığınız, tekne bağlama bedeli olarak hem kooperatif ortaklarından hem de ortak dışı şahıslardan gelir elde ettiğiniz belirtilerek, kooperatif ortaklarından tahsil edilen bu bedel üzerinden elde edilen karın, yaptıkları işlemlere göre ortaklara dağıtılmasının risturn istisnası kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüyle kooperatifler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış olmakla beraber aynı kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde, tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "4.13.1.4. Sadece Ortaklarla İş Görülmesi" başlıklı bölümünde, "Kooperatifler ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarının ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarının sağlanıp korunmasını amaçladıkları için faaliyetin normal olarak sadece ortaklarla sınırlı olması gerekmektedir. Bu nedenle, bir kooperatifin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için ana sözleşmesinde sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hüküm bulunması ve fiilen de bu hükme uyulması gerekmektedir. Ortak dışı işlemler, sadece ortak olmayanlarla yapılan işlemleri değil, ortaklarla kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda yapılan işlemleri de kapsamaktadır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Öte yandan, anılan Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, kooperatiflerde risturn istisnası düzenlenmiş olup tüketim, üretim ve kredi kooperatiflerinin ortakları için hesapladıkları risturnlar (ilgili alt bentlerde belirtilen bazı koşullar altında) kurumlar vergisinden istisna edilmiş olup (2) numaralı alt bendinde de üretim kooperatiflerinde, ortakların üreterek kooperatife sattıkları veya kooperatiftan üretim faaliyetinde kullanmak üzere satın aldıkları malların değerine göre hesaplanan risturnlar kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

Anılan Tebliğin "5.11." bölümünde, risturn istisnasının uygulanmasına ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Özelge talep formunun ekindeki Kooperatif Ana Sözleşmesinin 6 ncı maddesinde, kooperatifin amacının, her türlü su ürünlerinin istihsal, işleme, depolama ve pazarlama konularında ortaklarına hizmet vermek olarak belirlenmiş olduğu dikkate alındığında söz konusu kooperatifin üretim kooperatifi olduğu anlaşılmaktadır. Ortaklara verilen tekne bağlama hizmeti, üretim faaliyetinde kullanmak üzere satın alınan bir mal olarak değerlendirilemeyecek olup, söz konusu hizmetin ortakların kooperatiftan satın aldıkları bir hizmet olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalara göre, ortağınız olmayan kişilere tekne bağlama hizmeti verilmesi halinde, muafiyet şartlarından olan "sadece ortaklarla iş görülmesi" şartı ihlal edilmiş olacaktır.

Ayrıca, gerek ortaklarınıza gerekse ortak dışı kişilere verdiğiniz tekne bağlama hizmeti, ortakların üreterek kooperatife sattıkları veya kooperatiftan üretim faaliyetinde kullanmak üzere satın aldıkları mallar kapsamında olmadığından, tekne bağlama hizmetinden kaynaklanan kazancınızın ortaklara

dağıtılması durumunda dağıtılan tutarların risturn olarak kurumlar vergisinden istisna edilmesi mümkün değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026